

Perashat Shelaj Leja 5783

Velas: 6:58 pm

Fin Shabat 1: 7:54 pm - R"Y: 8:31 pm

Fin Shabat 2: 8:01 pm - R"Y: 8:29 pm

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Moshe Moussan

חבר בה"ד אמת ומשפט

Maasé Sheaya'

La valiosa visita del Rab

!!! Tus vecinos hacen demasiado ruido!!!

Caso: Eli estudió para ser Sofer, y quiere abrir en su casa una oficina de Sta"m donde va a escribir y arreglar Tefilin, Mezuzot, Sifre Torá etc. uno de sus vecino se quejó en la junta de condominios que si Eli abre su negocio dentro de su casa el edificio se va llenar de gente ajena al mismo, sin poder tener control de quién entra y quién sale, aparte del ruido y la suciedad que puede provocar en las instalaciones del edificio, ya que la empresa de limpieza del inmueble está preparada para limpiar las áreas de uso habitacional mas no cuando ya se convierte en un área pública con tanta gente que va a visitar la casa de Eli.

Pregunta: ¿Está Eli en su derecho de abrir su oficina dentro de su casa o pueden los vecinos impedirle que lo haga?

Respuesta: La Guemará (ב"ב כא.) menciona que la persona que quiere abrir un negocio dentro de las instalaciones del inmueble donde él vive, como un consultorio médico, una sastrería o clases particulares de materias que no son de Torá etc. los vecinos pueden impedir para que no lo abra, Rash"i explica que el motivo es porque el ruido de la gente que entra y sale continuamente molesta a los vecinos. Y así lo estipuló el Shulján Aruj (ח"מ קכ"ו סעי' א').

Sin embargo, el mismo Shuljan Aruj escribió (שם סעי' ג') una exclusión a este Din, que en el caso que sea una profesión de Mitzvá está permitido que lo haga y los vecinos no podrán impedirle que lo haga, por lo tanto un Moré puede dar clases particulares en su casa aún a varios niños juntos.

El Lebush Ir Shushan explica que el Shuljan Aruj se refiere a un consultorio de un Mohel, pero el Sm"á (שם ס"ג ג') discute ya que un Mohel se considera Mitzvá y en este caso no podrían los vecinos impedirle al Mohel que revise a los bebés en su casa. Siendo así que según el Lebush se puede impedir a un Mohel que revise bebés en su casa, a diferencia del Sm"á que lo permite.

Los Poskim explican que aunque también un médico está cumpliendo una Mitzvá aparentemente igual que el Mohel, como lo dictaminó el Shuljan Aruj (יריד סי' של"ו א') que un doctor tiene permiso de curar y está cumpliendo una Mitzvá al salvar a los enfermos, pero ya que el doctor puede visitar a los enfermos en sus casas y ahí mismo revisarlos (ט"ז שם) y también atiende a gentiles (ערוה"ש ד' קכ"ו ד') y aún más aumenta el Abné Nezer que aunque el médico no los atiende en su casa los enfermos van a buscar la manera de atenderse para curarse, a diferencia del Mohel que sospechamos que si la gente no tiene un lugar donde ver al Mohel no vayan a cumplir la Mitzvá del todo, por ende, el consultorio aunque se considera una profesión de Mitzvá se le puede impedir al médico que atienda dentro de su casa.

Por otro lado, el Aruj Hashuljan (שם) explica que realmente también el médico está cumpliendo Mitzvá y no se le puede impedir que atienda en su casa, pero el Shuljan Aruj trata de un maestro que enseña medicina, y en ese caso no se considera Mitzvá.

En conclusión, con respecto al médico es dilema entre los Poskim si pueden impedirle que atienda en casa, al igual que el Mohel también es tema de discusión, pero según todos si el médico quiere dar clases de medicina no lo puede hacer en casa, y con respecto al Sofer ya que es Mitzvá está permitido que trabaje en casa y no se le puede impedir.

Halaja Lemaase'

Pregunta: Una persona que se encuentra en una situación de aprieto, en la cual no le es posible conseguir vino para el Kidush del viernes en la noche, y tampoco tiene a la mano uvas para exprimirlas y hacer un jugo de uva casero.

Sin embargo, tiene Jalot para la Seudá y un par de cervezas, ¿con qué debe de hacer Kidush en Lel Shabat?

Respuesta: Existe una discusión entre los Rishonim si está permitido hacer Kidush el viernes por la noche con cerveza, por otro lado, Rabenu Tam no permite hacer Kidush con pan. El Ros"h (פסחים פ"י י"ז) dictaminó que en el caso que

una persona no tenga vino en la noche del viernes debe hacer Kidush con el pan mas no con cerveza. El Aruj Hashulján (סי' ער"ב) explica qué dicha decisión es porque hay más Rishonim que sostienen que no se permite hacer Kidush con cerveza en Lel Shabat a diferencia de los que prohíben hacer con pan que es únicamente Rabenu Tam.

El Shuljan Aruj (שם סעי' ט) estipuló como el Ros"h, por lo tanto, la persona que no tiene vino el viernes no debe hacer Kidush con cerveza sino con pan. Y aún en el caso que no tenga pan Hamotzi debe hacer con Mezonot antes de hacer con cerveza (אור"ח ח"ב פ"כ שאלה כ').

Un opulento comerciante en Alepo - Siria, ayudaba a los pobres en momentos de aprieto. Un día un pobre le pidió un préstamo, él se apresuró a entregarle el dinero y fijó el tiempo del pago para tres meses más tarde. Firmaron el documento y agradeció al hombre por su bondad.

Los meses pasaron fugazmente, el comerciante esperó que viniera a pagar la deuda, pero el pobre no apareció. El pobre tenía una numerosa familia para alimentar, su mujer y diez niños, y todo su esfuerzo para obtener el dinero con el cual pagar la deuda no tuvieron éxito.

El comerciante se dirigió al Bet Din y denunció al pobre por no pagar el préstamo. El pobre apenado dijo: "lo siento mucho, pero no tengo un centavo para pagar la deuda". Los Dayanim concluyeron: "el pobre debe pagar su deuda, mientras no consiga prorrogar el plazo del pago".

Salió el pobre angustiado del tribunal, con dificultad podía conseguir el dinero para las necesidades más elementales de su casa ¿de dónde conseguiría el dinero para el pago del préstamo? Su propuesta de prorrogar el pago, fue rechazada por el comerciante.

En el camino, se encontró con Rabí Abraham Antebi. El Rab lo bendijo y lo tranquilizó diciéndole que él se iba a ocupar del asunto. Al día siguiente, el Rab se dirigió a visitar al comerciante, quien se sorprendió de verlo tan temprano y en forma imprevista. Le dio la bienvenida y extendió delante suyo una mesa llena de manjares. El Rab se sentó y se mantuvo en silencio sin probar nada. "La visita del Rab, en mi casa vale más que mil monedas de oro", proclamó el millonario sumisamente. "Cuando veo su semblante me siento como si viera un ángel", continuó.

"¡No exageres!", enfrió Rabí Abraham el entusiasmo del hombre, "conozco muy bien las exageraciones de los comerciantes". "Di-s me libre de semejante cosa", exclamó él comerciante un poco humillado por las palabras del Rab. "Es la pura verdad, me sentí sumamente honrado con su visita". "Si es verdad, ¿vale mi visita por lo menos trescientas monedas?" preguntó el Rab. El hombre avergonzado contestó: "ya dije anteriormente que su visita vale más que mil monedas de oro". "Entonces", replicó el Rab, "tráeme el documento del pobre que no tiene dinero para pagar". El hombre se levantó como una flecha y trajo el documento de la deuda. "Tú sabes la dura situación que atraviesa tu deudor, perdónale la deuda", dijo el Rab. Complacientemente, el comerciante aceptó renunciar al pago de la deuda, a cambio de la visita del Rab. El Rab culminó su visita con palabras de Torá y bendijo a toda la familia.

Más tarde el Rab informó al pobre que el acreedor había perdonado su deuda, y le aconsejó cómo conducirse con sus entradas y sus gastos, bendiciéndolo.

בענין ברכת בפה"ג דברכת המזון והז' ברכות

א. האם מברכים ברכת בפה"ג והז' ברכות על ב' כוסות או על כוס א':

התוס' בפסחים קב: ד"ה שאין מביא מחלוקת (ומובא נמי בב"י אבה"ע בסי' סב' על ס"ט) אם יש לברך את ברכת בפה"ג של ברכהמ"ז והברכות חתנים (הז' ברכות) על ב' כוסות או אפשר לברך על כוס אחת, התוס' (וגם הרא"ש) ס"ל דאין לברך על אותו הכוס משום שאין עושים מצוות חבילות חבילות, אבל הרי משולם ס"ל דשפיר מברך את שתיהן על אותו הכוס משום דברכת המזון גורם לברכת נישואין וממילא חזא מילתא הן, והנה השו"ע (באבה"ע סי' סב' ס"ט) פוסק כדעת הר' משולם והרמ"א שם ס"ל כדעת התוס' והרא"ש וז"ל י"א שאין לומר ז' ברכות על כוס ברכת המזון אלא מביא כוס אחר ואומר עליו ז' ברכות וחוזר ולוקח כוס של ברכת המזון ואומר עליו בורא פרי הגפן וי"א שאין צריך אלא על כוס של ברכת המזון מברך ז' ברכות וכן פשט המנהג (הג"ה במדינות אלו נוהגין כסברא הראשונה וי"א דאפילו לאשר ברא לחוד בעינן שתי כוסות) (מ"כ מנהגים ישנים) עכ"ל, והחל"מ בס"ק יד' והב"ש בס"ק יב' כותבים בשם הב"ח שכן ראוי לנהוג כהרמ"א.

אמנם החיד"א בשו"ת חיים שאל (ח"ב סי' לה' אות ב' ובח"א סי' מד' ומובא בשו"ת חזו"ע ח"א כרך ב' סי' מה' עמ' תתמד' ותתמה) כותב שאע"פ שדעת מרן בשו"ע הוא כר' משולם (דהביאו כשיטת יש בתרא וגם כתב שכן נוהגים) למעשה המנהג הוא כדעת התוס' והרא"ש וז"ל ועינינו הוראות שהמנהג בא"י ובמצרים להצריך ב' כוסות, ויתכן שלרוב קדושתו וטירתד לימודו (של מרן הב"י) ומשפטי עם ישראל לא דקדק בדבר וסבר שהמנהג כן ואינו כן עכ"ל החיד"א, ומוסיף החזו"ע וז"ל ונלע"ד שמאחר שהעידו הטור והרב צדה לדרך שכן היה המנהג בספרד אפשר שגם בימי מרן עדיין נהגו לברך הכל על כוס אחת ולכן כתב מרן שכן פשט המנהג, אלא שאח"כ נשתנה המנהג ונהגו לברך על ב' כוסות, וכבר מצאנו כיו"ב כמה מנהגים שנשתנו מזמן מרן לדורות שבאו לאחרינו עכ"ל החזו"ע, וכן פוסק ככל הדברים הנ"ל בכה"ח סי' קצ' אות א'.

עוד כותב החיד"א (מובא בחזו"ע בעמ' תתנב' ועמ' תתנד') דכל הנ"ל היינו כשמברכים את כל הז' ברכות אבל כשמברכים ברכת אשר ברא בלבד בזה שפיר נוהגים כדברי מרן הב"י ומברכין כל הברכות על כוס אחת, ובטעם הדבר מסביר בשם המהרש"ל משום דבשלמא ז' ברכות מצינו שמברכין אותן בלא סעודה כגון בתחילת הנישואין תחת החופה ולכן שפיר אפשר לומר שאע"פ שחזא מילתא הן עדיין עניינן קצת שונה מברכהמ"ז ויש לברך על ב' כוסות, אבל ברכת אשר ברא דלא אשכחן כלל שיברכו אותה בלא סעודה אז עניינה ממש מענין הברכהמ"ז וחדא מילתא הן ושפיר יש לברך תמיד על כוס אחת.

ב. בליל הסדר האם מברכין גם על ב' כוסות או על כוס א':

הנהגה עוד יש לדון שאף למנהגינו דמברכים בפה"ג והז' ברכות על ב' כוסות, היאך יש לעשות בליל הסדר של פסח כשיש חתן וכלה דהיאך יהיה אפשר לברך על ב' כוסות הרי קי"ל שבליל הסדר אסור להוסיף על הכוסות, והנה החזו"ע (ח"א כרך ב' סי' מה' עמ' תתמה' עד עמ' תתמט') נושא ונותן בענין ובעמ' תתמו'

מביא ומסיק כדברי החיד"א בשו"ת חיים שאל (סי' עד' אות יג' ומובא נמי בפ"ת באה"ע סי' סב' אות חי') דבאופן כזה שיש איסור הוספת על הכוסות שפיר סומכים על עיקר הדין שפסק מרן דמברכין כולן על כוס אחת, ועי"ש אריכות מאוד יפה בענין (אמנם הפ"ת הנ"ל מדיליה מסיק כדעת ספר המנהגים דהמזמן מברך בפה"ג על כוס שלו והז' ברכות מברכין אותן על כוסו של החתן).

ג. מתי יש לברך ברכת בפה"ג האם לפני הז' ברכות או עד הסוף סמוך לשתייה:

עוד דן בחזו"ע שם (מעמ' תתנ' עד עמ' תתנח') מתי יש לברך בפה"ג אם לפני הז' ברכות או עד הסוף סמוך לשתיית היין (וכן כשמברכים ברכת אשר ברא בלבד האם יש להקדים ברכת בפה"ג או עד הסוף סמוך לשתיית היין) ומסיק דהאי מילתא תליא נמי במחלוקת התוס' והרא"ש שנגד הרי' משולם הנ"ל, דלהתוס' ועדימיה דס"ל דמברכין על ב' כוסות מטעם שאין עושין מצוות חבילות חבילות זאת אומרת דס"ל שברכת בפה"ג והז' ברכות אינן שייכות זל"ז כלל ולכן אם יברך קודם בפה"ג ואח"כ הז' ברכות, הז' ברכות הוו הפסק בין הברכה לשתייה, אבל להרי' משולם דס"ל דמברכים בפה"ג והז' ברכות על כוס אחת משום דחזא מילתא הן אז שפיר אפשר לברך בפה"ג מיד אחר ברכהמ"ז ואח"כ הז' ברכות ולא יחשבו הפסק בין הברכה לשתייה משום דחזא מילתא הן, וממילא אנו הספרדים שכל השנה (חוץ מליל הסדר) נוהגים בפשרה שברכת בפה"ג וז' ברכות מברכים על ב' כוסות אז יש לברך ברכת בפה"ג עד לבסוף, אבל בפה"ג וברכת אשר ברא בלבד שמברכים על כוס אחת אז שפיר יש לברך ברכת בפה"ג בתחילה מיד אחר ברכהמ"ז ואח"כ ברכת אשר ברא, ובליל סדר פסח דשפיר מברכים הכל על כוס אחת וכדברי החיד"א הנ"ל אז שפיר נמי יש לברך ברכת בפה"ג בתחילה (וכ"כ בקיצור ככל הנ"ל בילק"י פי"ז ה"ז והערה ז').

ד. הנוהגים לחלק את הברכות לכמה בני אדם מתי מברכים בפה"ג:

אלא דעדיין יש להסתפק, דאף היכא שמברכים את כל הברכות על כוס אחת וממילא יש לברך בפה"ג בתחילה, אנו שנוהגים לחלק את הברכות לכמה אנשים האם נמי בזה נאמר שיש לברך ברכת בפה"ג בתחילה? והרב אליהו אשכנזי שליט"א הביא לי ראייה ברורה לזה מהז' ברכות שתחת החופה שבהן מברכים ברכת בפה"ג בתחילה ואח"כ הז' ברכות ואע"פ שמחלקים את כל הז' ברכות לכמה בני אדם, ועל זה המנהג גופא שמחלקים את הז' ברכות שמתחת לחופה לכמה בני אדם בשו"ת יביע אומר ח"ד אבה"ע סי' ז' וכן בח"ה באה"ע סי' יב' דן בזה אבל לא משום חשש הפסק אלא משום הכלל שכל ברכה שאינה פותחת בשם ומלכות אינה ברכה, ומסיק דשפיר אפשר לחלקם ומכמה טעמים, א' משום שכל א' מהציבור משום הכלל של שומע כעונה יצא י"ח מהברכות כאילו הוא עצמו בירך וא"כ הרי זה כאילו כל אחד בירך את כל הברכות ושפיר חשיב כל הברכות סמוכות לחברתה, ועוד, אף בלי זה, הכסף משנה בפ"א מקריאת שמע ה"ח כותב יסוד עצום שכל ברכה שבעיקרה היא סמוכה לחברתה גם כשמברכים אותה בפני עצמה בלא לסומכה לחברתה חשיבא נמי כאילו יש בה שם ומלכות, ומוכיח יסוד זה

מהגמ' בברכות יא: דמיירי שם שבירך ברכת אהבת עולם לבד ושפיר יצאו י"ח, ממילא בנידון דידן מסיק בשו"ת יביע אומר דשפיר אפשר לחלק את הז' ברכות לכמה בני אדם מבלי שום חשש, וממילא מי שמברך את כל הברכות על כוס אחת שפיר יוכל לברך בפה"ג בתחילה ואע"פ שמחלק את שאר הברכות לכמה בני אדם, אלא דכמוכא אע"פ שבשו"ת יביע אומר לא הזכיר כלל הענין של הפסק ברור דיש להשתדל כמה שאפשר לקצר הזמן שבין ברכה לברכה.

ולפי דברי השו"ת יביע אומר הנ"ל כ"ש היכא שרק מברכים בפה"ג וברכת אשר ברא בלבד על כוס אחת ומחלקם לב' בני אדם דשפיר יש לברך בפה"ג בתחילה ואח"כ ברכת אשר ברא בלי שום חשש של הפסק.

אמנם מצאתי בחוברת הלכה לבחורי ישיבה של הרה"ג רב דוד שוויקה שליט"א שכותב וז"ל כשמברכים את הז' ברכות נוהגים לעשות על ב' כוסות, היינו כוס א' למזון וכוס שמעבירים אותו בין המברכים ולבסוף המזון מברך ברכת בפה"ג על כוסו..., אבל כשמברכים רק ב' ברכות (אשר ברא ובפה"ג) הדבר תלוי, אם אדם א' מברך את ב' הברכות מספיק בכוס אחד ואז יברך בפה"ג ואח"כ את ברכת אשר ברא, אך אם מחלקים את הברכות לשני אנשים שונים, יש למוזג שני כוסות ויברכו קודם את ברכת אשר ברא ואח"כ את ברכת בפה"ג עכ"ל, ומדברי הרה"ג חזו"ע עוד דס"ל שאף שהמנהג הוא שכשמברכים רק ברכת אשר ברא לברך כל הברכות על כוס אחת, כשרוצים לחלק לב' בני אדם עדיף הוא לקחת ב' כוסות אחת לברכת אשר ברא ואחת לברכת בפה"ג כמנהג האשכנזים, וצ"ע על דבריו ממה שנוהגים לחלק את הז' ברכות שמתחת החופה לכמה אנשים ואע"פ שמברכים את כל הברכות על כוס א'.

ה. מנהג האשכנזים בכל הנ"ל:

כל מה שדברנו עד כאן היינו לספרדים אבל לאשכנזים תמיד מברכים את הז' ברכות (או ברכת אשר ברא בלבד) ובפה"ג על ב' כוסות וכדעת התוס' והרא"ש וכמב' בדברי הרמ"א הנ"ל, ובסעודת ליל הסדר של פסח כשיש שם חתן וכלה בפ"ת אבה"ע סי' סב' אות חי' מסיק כדעת ספר המנהגים דהמזמן מברך בפה"ג על כוס שלו והז' ברכות מברכין אותן על כוסו של החתן. ולענין סדר הקדימה תמיד יש להקדים את הז' ברכות ואח"כ בפה"ג ובטעם הדבר כותב הבית שמואל בסי' סב' סוס"ק ב' וז"ל שאל יהיה נראה דמברכים בפה"ג לצורך ברכהמ"ז ולא משום ז' ברכות, לכן מאחרין בפה"ג עכ"ל, וביאור אחר בזה נמצא במרדכי (פסחים דף לו. טור א') בשם הרבינו נסים גאון דכשם שבברכהמ"ז לבד א"א לברך בפה"ג תחלה ואח"כ ברכהמ"ז כיון דברכהמ"ז מפסיק ומסלק את האדם מן הסעודה ולא יוכל לשנות ולכן מברכים בפה"ג אחר ברהמ"ז סמוך לשתייה, ממילא גם כשיש ז' ברכות לאחר ברכת המזון לא פלוג ותיקנו נמי לברך בפה"ג סמוך לשתייה עכ"ל.

הארה: תמיד בכל האופנים הנ"ל שאחד מברך את כל הברכות ולכן מברכים בפה"ג תחילה ואח"כ את הז' ברכות (או ברכת אשר ברא בלבד) שתיית היין תהיה עד אחר גמר כל הברכות ולא הוי הפסק כלל וכמו שמוצאים בברכת הקידוש, הבדלה, יקנה"ז, וכו' (פשוט ומבורר).

DINÉ TORÁ Comuníquese al cel. (+52) 55 3214 4312	SERVICIOS Contrato de renta, venta, preventa, inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská otros.	ASESORÍA Consultas telefónicas, citas, preguntas.	CONTÁCTANOS Cel. (+52) 55 3214 4312 Email: Betdinemetumishpat@gmail.com Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX
---	---	---	---